

Regeling van de Minister van Economische Zaken , Landbouw en Innovatie van....., nr. WJZ....., tot wijziging van de Regeling tariefstructuren en voorwaarden gas

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
Gelet op artikel 12 van de Gaswet;

Besluit:

Artikel I

De Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 1, onderdeel c, worden, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door een puntkomma, drie onderdelen toegevoegd, luidende:

- d. hogere koolwaterstoffen: koolwaterstoffen met meer dan één koolstofatoom per molecuul;
- e. aandeel propaanequivalent: het gehalte aan hogere koolwaterstoffen in gas, berekend als de som van de aandelen in mol% van de alkanen in gas, waarbij ieder alkaan een wegingsfactor krijgt van het aantal koolstofatomen in het betreffende alkaan minus één, gedeeld door twee;
- f. Wobbe-index: de verbrandingswaarde bij volledige verbranding van gas gedeeld door de vierkantswortel uit het quotiënt van de dichtheid van het gas en de dichtheid van de buitenlucht bij gelijke luchtdruk, uitgedrukt in de eenheid MJ/m³(n).

B

Artikel 11, onderdeel a, komt te luiden:

- a. de eisen inzake de chemische samenstelling en ruikbaarheid van het te transporteren gas, waarbij in ieder geval de eis wordt opgenomen dat gas dat afgeleverd wordt uit een ander gastransportnet dan het landelijke gastransportnet een Wobbe-index heeft tussen de 43,46 en 44,41 MJ/m³. Daarnaast wordt opgenomen dat gas dat afgeleverd wordt uit een ander gastransportnet dan het landelijke gastransportnet, een gehalte aan hogere koolwaterstoffen uitgedrukt in aandeel propaanequivalent heeft van ten hoogste 5%. In de voorwaarden kan een ander maximumgehalte aan hogere koolwaterstoffen worden opgenomen als hierdoor het veiligheidsniveau bij gebruikers niet verslechtert. In de voorwaarden kan daarnaast worden bepaald dat indien de netbeheerder van het landelijk gastransportnet ter uitvoering van zijn in artikel 2, eerste lid, van het Besluit leveringszekerheid Gaswet genoemde taak gas beschikbaar stelt aan vergunninghouders, een afwijkend aandeel propaanequivalent is toegestaan;

Artikel II

Deze regeling treedt in werking op een bij koninklijk besluit vast te stellen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

De Nederlandse gasgebruikers hebben gedurende een halve eeuw vrijwel uitsluitend gas ontvangen dat in Nederland gewonnen werd. Zij zullen steeds vaker en langduriger gas uit bronnen buiten Nederland ontvangen. Dit is het gevolg van het vrije verkeer van gas, de opening van de Nederlandse gasmarkt en de verwachte afname van de winning van inheems gas uit de kleine velden. Dit nieuwe gas kan qua samenstelling afwijken van de gassamenstelling van het gas van de binnenlandse winning. Het gevolg daarvan zou kunnen zijn dat toestellen niet efficiënt, veilig en doelmatig kunnen functioneren. In het onderzoeksrapport 'Gaskwaliteit voor de toekomst Deelrapport 1: Technisch/economische inventarisatie van de gevolgen gaskwaliteitsvariaties voor eindgebruikers' dat Kema en Kiwa in mijn opdracht heeft geschreven, staat de problematiek in detail beschreven. Deze problematiek heeft ertoe geleid dat de gebruikers van gas en de gassector een beheerste transitie doormaken, die beheerd wordt vanuit mijn regierol. Tijdens en na deze transitie geldt als belangrijkste voorwaarde dat het veiligheidsrisico voor personen (consumenten en werknemers) niet mag verslechteren door de verandering van de gassamenstelling. De netbeheerder van het landelijke gastransportnet (GTS) heeft te kennen gegeven ten minste tien jaar gas te kunnen transporteren ten behoeve van consumenten waarvan de veiligheid niet onderdoet voor het huidige veiligheidsniveau. Het betreft hier het laag calorische gas (G-gas) dat aan consumenten en een groot deel van de zakelijke afnemers geleverd wordt. Deze regeling legt vast op welke wijze dit veiligheidsniveau moet worden geregeld in de voorwaarden, bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdeel c, van de Gaswet.

2. Bovengrens aan het gehalte aan hogere koolwaterstoffen dat geleverd wordt aan gebruikers die zijn aangesloten op het laag calorische gasnet

Gassen met een groot aandeel hogere koolwaterstoffen zoals ethaan en propaan kunnen bij verbranding tot een hogere koolmonoxide-uitstoot leiden. Koolmonoxide is in een te hoge concentratie een levensgevaarlijk gas. Mogelijk zullen veel toestellen die op de juiste wijze worden geïnstalleerd, gebruikt en onderhouden, alle soorten nieuw gas, inclusief gas met hogere aandelen hogere koolwaterstoffen, kunnen verbranden en altijd een acceptabele koolmonoxide-uitstoot behouden. Maar niet alle toestellen zijn goed geïnstalleerd en worden op juiste wijze gebruikt en onderhouden. Ook andere gevolgen van een groot aandeel hogere koolwaterstoffen zoals roetvorming kunnen het veiligheidsrisico vergroten. Hierom wordt artikel 11, onderdeel a, zodanig aangepast dat in de voorwaarden de grenzen aan de Wobbe-index worden vastgelegd. Ook wordt vastgelegd dat in de voorwaarden moet worden gewaarborgd dat het veiligheidsniveau als gevolg van het aandeel hogere koolwaterstoffen niet zal dalen ten opzichte van de huidige situatie. Daartoe wordt vastgelegd dat het aandeel hogere koolwaterstoffen in G-gas dat gedistribueerd wordt via de regionale distributienetten, gelimiteerd wordt. De limiet is gebaseerd op het onderzoeksrapport en wel voornamelijk op de feitelijke distributiepraktijk van de periode 2005-2010 die in het onderzoeksrapport beschreven wordt. Dit resulteert in een limiet aan het aandeel hogere koolwaterstoffen van een aandeel propaanequivalent van maximaal 5%. Het is mogelijk dat in de toekomst uit onderzoek blijkt dat een hoger aandeel hogere koolwaterstoffen ook acceptabel is voor de veiligheid, mogelijk in combinatie met bepaalde waarden voor de Wobbe-index, zoals de bestaande regelgeving in het Verenigd Koninkrijk. In de voorwaarden kan in dat geval een ander percentage worden vastgelegd. Het Besluit leveringszekerheid Gaswet geeft de netbeheerder van het landelijke gastransportnet (GTS) de taak in de pieklevering van G-gas te voorzien wanneer de gemiddelde etmaaltemperatuur onder de min 9 graden Celsius ligt. Op deze momenten is het nodig dat GTS bij uitzondering ook G-gas met hogere gehalten aan hogere koolwaterstoffen kan distribueren. GTS spant zich overigens in om haar voorzieningen voor de

pieklevering te beperken tot bronnen van gas dat een aandeel hogere koolwaterstoffen heeft van een aandeel propaanequivalent van maximaal 5%.

Op een termijn van ten minste tien jaar, maar waarschijnlijk langer, zal ook de samenstelling van het gas dat aan gebruikers van G-gas wordt geleverd sterker in samenstelling gaan variëren, vooral het aandeel hogere koolwaterstoffen kan hoger worden. Hierom zullen de gebruikers zich moeten voorbereiden door bij de aanschaf van nieuwe toestellen een toestel te kopen dat ook het nieuwe gas goed aankan.

Het veilig en efficiënt functioneren van gasmotoren die G-gas verbruiken was een ander zorgpunt in het bovengenoemd rapport. Als de parameter 'methaangetal' immers te laag wordt, gaan sommige gasmotoren kloppen, en dat is slecht voor de gasmotor. Met de maximering van het aandeel hogere koolwaterstoffen op 5% propaanequivalent is ook dit functioneren in de regeling verankerd. Het aandeel hogere koolwaterstoffen hangt immers sterk samen met het methaangetal van het gas dat een maat is voor de klopvastheid van gas. 5% propaanequivalent komt ongeveer overeen met een methaangetal van 80 (berekend volgens de methode van AVL-List, versie 3.2) dat in het bovengenoemd rapport als een acceptabele waarde wordt beschouwd.

3. Consultatie en advies NMa

PM

4. Administratieve lasten

PM

5. Notificatie

II. ARTIKELN

Onderdeel A

Aan de begripsbepalingen worden de definities van hogere koolwaterstoffen, het aandeel propaanequivalent en Wobbe-index toegevoegd.

Het aandeel propaanequivalent is een maat voor het gehalte hogere koolwaterstoffen in gas. Gas bestaat hoofdzakelijk uit methaan, de alkaan met één koolstofatoom. De alkanen met meer dan één koolstofatoom tellen mee voor de berekening van het aandeel propaanequivalent. Daarbij krijgen zij een weging die afhangt van het aantal koolstofatomen. De weging rekent de alkanen daarmee om naar propaan. De formule leidt tot de volgende wegingen: methaan 0; ethaan (twee koolstofatomen) een half; propaan (de norm) 1; butaan 1,5; en pentaan 2. Nog hogere alkanen komen niet of in zeer kleine hoeveelheden voor in aardgas maar krijgen een weging die op dezelfde wijze wordt berekend. Het aandeel propaanequivalent wordt berekend door de gehalten van alle alkanen bij elkaar op te tellen, waarbij ieder gehalte vermenigvuldigd wordt met de alkaan-specifieke weging.

De Wobbe-index is een welbekende grootheid die het gas karakteriseert. Zij hangt voornamelijk af van de verbrandingswaarde (ook 'calorische bovenwaarde') van het gas. Ook de dichtheid van het gas (de massa per volume) is in de formule verwerkt. De waarden van de Wobbe-index die in de tekst van de regeling genoemd worden zijn gebaseerd op de in Nederland gebruikelijke omstandigheden bij de berekening van de Wobbe-index voor onder andere temperatuur en druk. Deze referentie-omstandigheden worden ook gehanteerd in de nu geldende voorwaarden gas.

Onderdeel B

In artikel 11, onderdeel a, stond dat de voorwaarden gas eisen aan de chemische samenstelling en de zuiverheid van het te transporteren gas bevatten. Met deze regeling is hier aan toegevoegd dat de eisen omvatten dat er een bepaalde variatie is toegestaan in de Wobbe-index van het gas dat geleverd wordt uit G-gasnet en een maximum aan het gehalte aan hogere koolwaterstoffen. G-gas is een algemeen bekend begrip dat bijvoorbeeld in de huidige gasvoorwaarden nader ingevuld is. Hier wordt G-gas ook omschreven en wel als gas met een Wobbe-index van minder dan 47 MJ/m^3 . De toegestane variatie in de Wobbe-index wordt voor de gastransportnetten van de regionale netbeheerders beperkt tot waarden tussen $43,46$ en $44,41 \text{ MJ/m}^3$. In de huidige voorwaarden is vastgelegd hoe rondom deze grenzen om wordt gegaan met de nauwkeurigheid van de mengstations. Deze regels kunnen van kracht blijven. Dit betekent dat binnen dit bestaande kader een deel van de tijd gas een Wobbe-index van een klein beetje boven de grens van $44,41 \text{ MJ/m}^3$ of onder de grens van $43,46 \text{ MJ/m}^3$ kan hebben.

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,